

Aika 21.11.2024, klo 09:00

Paikka Teams-kokous

Käsiteltävät asiat

§ 45 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjantarkastajien valinta

§ 46 Tiedoksiintoja

§ 47 Talouden toteutuma 1.1.-31.10. ja tilinpäätösennuste

§ 48 Vuoden 2024 talousarvion muuttaminen

§ 49 Asiakasmaksut vuonna 2025

§ 50 Vuosien 2025-2027 taloussuunnitelma ja vuoden 2025 talousarvio

Osallistujat

Annika Kokko, puheenjohtaja

Tapio Havula, 1. varapuheenjohtaja

Päivi Tarsia, sihteeri

Kimmo Behm

Annika Lappalainen

Arto Lindberg

Irma Pahlman

Lilli Salmi

Sanna Kaukua, talouspäällikkö

Raija Kontio, hyvinvointialuejohtaja

Pirjo Laitinen-Parkkonen, johtajaylilääkäri, kehitys- ja tutkimusjohtaja

Helinä Perttu

§ 45**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjantarkastajien valinta****Ehdotus**

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Toimitetaan nimenhuuto ja todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. Kokouksen esityslista liitteineen on toimitettu jaoston jäsenille ja kokoukseen osallistuville viranhaltijoille pp.kk.vvv sekä julkaistu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kotisivuilla. Kokoukselle valitaan jaoston jäsenistä kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

§ 46**Tiedoksiantaja****Ehdotus**

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Merkitään tiedoksi.

§ 47**Talouden toteutuma 1.1.-31.10. ja tilinpäätösennuste**

KEUHDno-2024-1718

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Aittola

laura.aittola@keusote.fi

laskentapäällikkö

Liitteet

1 Keusote talouden toteuma ja ennuste lokakuu 2024

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue raportoi talouden toteutumisesta kuukausittain pl. tammi- ja helmikuu sekä heinäkuu. Tammi-kesäkuulta tehdään osavuosikatsaus, joka on kuukausiraporttia laajempi talouden ja toiminnan raportointi.

Hyvinvointialueen toimintatuotot ajalla 1.1.-31.10.2024 olivat n. 91,7 Me, toimintakulut n. 782,5 Me ja valmistus omaan käyttöön n. 1,3 Me. Toimintakate oli täten n. -689,5 Me. Valtionrahoitusta raportointiajalla kirjattiin n. 665,0 Me. Rahoitustuotot ja -kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot huomioiden raportointijakson alijäämä oli n. 26,1 Me.

Tilinpäätösennuste

Tammi-lokakuun tietojen pohjalta laadittu tilinpäätösennuste oman toiminnan osalta on kokonaisuudessaan samalla tasolla syyskuun jälkeen laadittuun ennusteeseen nähden, mutta palvelualueiden kesken on pientä muutosta edelliseen ennusteeseen nähden. Myös erikoissairaanhoidon sekä pelastustoimen toimintakatteen ylitysennuste on ennallaan. Hyvinvointialueen tasolla ennusteen mukainen toimintakate ylittää talousarvion yhteensä n. 31,5 Me, josta erikoissairaanhoidon ylitys on n. 12,3 Me ja oman toiminnan ylitys n. 18,7 Me. Pelastustoimen arvioidaan ylittävän talousarvion n. 0,5 Me. HUS:n ennusteen mukaan vuoden 2024 alijäämä on yhteensä n. 65,4 Me, mistä Keski-Uudenmaan HVA:n laskennallinen osuus n. 8,5 Me.

Hyvinvointialueen johdon sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut - kokonaisuuden arvioidaan pysyvän budjetissa. Ennuste on parantunut edellisestä n. 0,5 Me. Ylitystä aiheuttaa edelleen mm. tilakustannukset, Apotti Oy:stä irtautuminen sekä työterveyspalveluiden arvioutua suurempi käyttö. Arvioidut ylitykset pystytään kattamaan palvelualueen sisällä, koska vanhojen asiakas- ja potilastietojärjestelmien alasalo on sujunut arvioitua nopeammin, millä saadaan osin katettua arvioituja ylityksiä. Henkilöstöpalveluihin keskitetyt varat määrärahat myös alittuvat, koska palvelualueet ovat huomioineet ennusteissaan henkilöstökulujen ylitykset.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueella ylitysennuste on sama kuin edellisessä ennusteessa n. 8,2 Me. Ylitys kohdentuu pääosin vammaispalveluihin, missä ylitystä aiheuttavat mm. kehitysvammaisten palvelujen ostojen hintojen nousu sekä takautuva laskutus. Lisäksi ylitystä aiheuttaa omaishoidon tuen asiakasmäärän kasvu sekä riittämätön varaus palkkojen korotuksiin. Myös kotona-asumista tukevilla palveluilla ennustetaan ylitystä (n. 0,4 Me), mikä kohdistuu omaishoidon tuen sekä kotiutumisen tuen ylityksiin. Ikääntyneiden ympärivuorokautisissa asumispalveluissa arvioidaan menojen toteutuvan talousarvion mukaisena.

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueen ylitysennuste on n. 2,1 Me, mikä on 0,1 Me enemmän verrattuna edelliseen ennusteeseen. Ylitys johtuu pääosin lastensuojelun sijaishuollon ympärivuorokautisten palvelujen ostoista. Lastensuojelun asiakasmäärä on kasvanut 71 lapsella.

Terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualueella ylitysuhka on n. 8,4 Me eli n. 0,4 Me heikompi kuin edellisessä ennusteessa. Merkittävin ylitys kohdistuu avopalvelujen henkilöstökustannuksiin (n. 3,5 Me), joissa on huomioitu lääkäripalvelujen osto ja työvoiman vuokraus. Laboratorio- ja kuvantamistutkimusmäärärahat ylittyvät n. 1,6 Me ja suun terveydenhuollon toimintatuotot alittuvat n. 0,2 Me. Sairaalapalvelujen ylitys on 4,3 Me ja se johtuu pääasiassa lääkäripalvelujen ostoista ja työvoiman vuokrauksesta. Kliiniset tukipalvelut ylittyvät pääasiassa hoitotarvikkeiden jakelusta johtuen n. 0,6 Me. Osa em. ylityksistä pystytään kattamaan kuntoutuspalvelujen alituksella (n. 0,7 Me).

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman vuodelle 2024 arvioidut säästöt eivät toteudu täysimääräisenä kuluvana vuonna, koska kehittämistoimenpiteiden ja henkilöstön irtisanomisten taloudelliset vaikutukset kohdentuvat pääasiassa tuleville vuosille. Valtiovarainministeriölle syyskuussa toimitetun raportin mukaan vuoden 2024 n. 9,2 Me:n säästötavoitteesta on toteutumassa n. 5,1 Me.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että se merkitsee tiedoksi talouden toteutuman ajalta 1.1.-31.10.2024.

§ 48**Vuoden 2024 talousarvion muuttaminen**

KEUHDno-2023-1417

Valmistelijat / lisätiedot:
Sanna Kaukua
sanna.kaukua@keusote.fi
talouspäällikkö

Liitteet

1 LIITE, vuoden 2024 talousarvion muuttaminen

Aluevaltuusto hyväksyi vuoden 2024 talousarvion kokouksessaan 14.12.2023 § 70. Talouden toteutumisesta sekä tilinpäätösennusteesta on raportoitu rahoitus- ja talousjaostolle sekä aluehallitukselle maaliskuusta lähtien. Talousarvion käyttötalousosassa ylityshkaa on ollut sekä omassa palvelutuotannossa että erikoissairaanhoidossa alkuvuodesta lähtien ja syksyn aikana myös pelastustoimeen on ennustettu ylitystä. Tuloslaskelmaosassa rahoitustuottojen ja -kulujen sekä poistojen ennuste poikkeaa talousarviosta. Valtionrahoitus on myös täsmentynyt kuluvan vuoden aikana ja se eroaa hieman talousarviossa arvioidusta. Investointien ennustetaan alittavan talousarviossa arvioidut kokonaisinvestoinnit. Talousarvion muutosesitys tuodaan päätöksentekoon vasta nyt, koska tavoitteena on, että muutettu talousarvio vastaisi mahdollisimman hyvin lopullista toteutumaa eikä talousarviota muutettaisi useita kertoja vuoden aikana.

Toimintakatteen ylitys

Lokakuun toteutuman perusteella laaditun tilinpäätösennusteen mukaan hyvinvointialueen oman palvelutuotannon toimintakatteen ylitys on n. 18,7 Me. Erikoissairaanhoidon toimintakatteen ylitys on n. 12,3 Me. Pelastustoimen toimintakatteen ylitykseksi arvioidaan n. 0,5 Me. Hyvinvointialueen toimintakate toteutuu ennusteen mukaan n. 31,5 Me talousarviota heikompana.

Oma palvelutuotanto

Hyvinvointialueen johto sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuuden toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueen toimintakatteen ylitys on n. 8,2 Me. Ylitys kohdistuu vammaispalveluihin (n. 9,6 Me) sekä kotona asumista tukeviin palveluihin (n. 0,4 Me). Ylitystä pyritään osin kattamaan palvelualueen sisältä. Vammaispalveluiden ylityksen syynä on erityisesti kehitysvammaisten palvelujen ostojen hintojen nousu sekä takautuva laskutus, omaishoidon tuki kasvaneen asiakasmäärän vuoksi ja arvioitua suuremmat henkilöstökulut. Kotona asumista tukevissa palveluissa ylitys johtuu omaishoidon tuen asiakasmäärän kasvusta ja kotiutumisen tuen riittämättömästä henkilöstömäärärahasta.

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueen toimintakatteen ylitys on n. 2,1 Me. Ylitys aiheutuu

lastensuojelun sijaishuollon ympärivuorokautisten palvelujen ostojen arvioitua suuremmasta määrästä.

Terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualueen toimintakate ylittyy n. 8,4 Me. Merkittävin ylitys kohdistuu avopalvelujen henkilöstökustannuksiin (n. 3,5 Me), joissa on huomioitu lääkäripalvelujen osto ja työvoiman vuokraus. Laboratorio- ja kuvantamistutkimusmäärärahat ylittivät n. 1,6 Me ja suun terveydenhuollon toimintatuotot alittuvat n. 0,2 Me. Sairaalapalvelujen ylitys on 4,3 Me ja se johtuu pääasiassa lääkäripalvelujen ostoista ja työvoiman vuokrauksesta. Kliiniset tukipalvelut ylittivät pääasiassa hoitotarvikkeiden jakelusta johtuen n. 0,6 Me. Osa em. ylityksistä pystytään kattamaan kuntoutuspalvelujen alituksella (n. 0,7 Me).

Lomapalkkavelan muutos aiheuttaa epävarmuutta oman palvelutuotannon ennusteeseen.

Erikoissairanhoidon 12,3 Me:n ylityksestä n. 8,5 Me on HUSin vuoden 2024 alijäämän kattamista.

Pelastustoimen ylitys on n. 0,5 Me.

Tuloslaskelmaosa

Valtionrahoitus ylittyy n. 0,03 Me:lla.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuu n. 0,2 Me talousarviota heikommin.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuvat lähes 3,0 Me talousarviota pienempinä. Talousarviossa oli arvioitu, että vuoden 2023 investointien poistaminen olisi alkanut vuonna 2024, mutta hankkeiden ollessa kesken poistamista ei ole aloitettu.

Tilikauden tulos on n. -61,2 Me eli noin 28,7 Me talousarviota heikompi.

Investointiosa

Talousarviossa investointien arvioitiin olevan lähes 10,6 Me. Investoinnit eivät ole toteutumassa suunnitellussa laajuudessa ja niiden kokonaismääräksi arvioidaan n. 7,5 Me.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa oli suunniteltu, että investoinnit rahoitetaan pitkäaikaisella lainalla. Pitkäaikaista lainaa ei ole kuitenkaan otettu vuoden aikana. Maksuvalmiuden turvaamiseksi on käytetty lyhytaikaista lainaa eli hyvinvointialuetodistuksia. Lyhytaikaista lainaa arvioidaan olevan vuoden lopussa n. 43,0 Me enemmän kuin vuotta aiemmin. Tällöin lainamäärä vuoden 2024 lopussa olisi n. 90,5 Me

Edellä kerrotun perusteella vuoden 2024 talousarvioon esitetään tehtäväksi liitteeseen kootut muutokset.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että se esittää edelleen aluevaltuustolle vuoden 2024 talousarvion muuttamista liitteen mukaisesti.

§ 49**Asiakasmaksut vuonna 2025**

KEUHDno-2024-5065

Valmistelijat / lisätiedot:

Jaana Hietanoro

jaana.hietanoro@keusote.fi

talouspäällikkö

Liitteet

1 Valtioneuvoston asetus 2024_10_03

2 Taulukko+asiakasmaksujen+muutoksista+sekä+euromääristä+1.1.2025+alkaen

3 Asiakasmaksut_2025

Valmistelija

- Jaana Hietanoro, talouspäällikkö, jaana.hietanoro@keusote.fi
- Satu Komulainen, talouspäällikkö, satu.komulainen@keusote.fi
- Kaisa Savolainen, talouspäällikkö, kaisa.savolainen@keusote.fi

Valtioneuvosto on 3.10.2024 antanut asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta. Asiakasmaksuihin on edellisen kerran tehty indeksitarkistuksia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (1040/2023), joka tuli voimaan vuoden 2024 alusta. Normaalisti asiakasmaksujen indeksitarkistuksien ajankohdista poiketen osan asiakasmaksujen enimmäismääriä tarkistetaan poikkeuksellisesti jo vuoden 2025 alusta lukien.

Hallituksen tavoite julkisen talouden sopeuttamisesta yhteensä 150 miljoonalla eurolla vuoden 2025 alusta hallitusohjelmassa ja kehysriihessä päätetyn mukaisesti toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun valtioneuvoston asetuksen muutoksella korottamalla asetuksessa säädettyjä erikoissairaanhoidon sekä perusterveydenhuollon, ml. suun terveydenhuollon asiakasmaksujen enimmäismääriä. Enimmäismäärien korotukset antavat hyvinvointialueille mahdollisuuden periä vuodessa arviolta 150 miljoonaa euroa enemmän asiakasmaksuja. Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin on esitetty muutosta, joka mahdollistaisi asiakasmaksukorotuksilla saatavan maksutulon vähentämisen etukäteen hyvinvointialueiden rahoituksesta.

Perusterveydenhuollon maksujen enimmäismääriä korotettaisiin pääsääntöisesti 22,5 prosentilla ja erikoissairaanhoidon maksujen enimmäismääriä pääsääntöisesti 45 prosentilla. Myös terveyskeskuksessa annettavan yksilökohtaisen fysioterapian maksun enimmäismäärää korotettaisiin 45 prosentilla. Eräissä palveluissa asiakasmaksuasetuksessa säädetty maksun enimmäismäärä on sama sekä perustasolla että erikoissairaanhoidossa. Niitä ehdotetaan korotettavaksi yhdenmukaisesti samansuuruisilla prosenteilla. Näitä ovat sarjassa annettavan hoidon maksu, jonka enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 45 prosentilla, sekä lyhytaikaisen laitoshoidon ja päivä- ja yöhoidon maksut, joiden enimmäismääriä ehdotetaan korotettavaksi 22,5 prosentilla. Ehdotus ei sisällä korotuksia asiakasmaksuasetuksen 23 §:ssä tarkoitettuihin maksuihin lääkärintodistuksista.

Tulosidonnaisten maksujen määräytymiseen vaikuttavien tulo-rajajen euromäärien ja vähimmäiskäyttövaran määrään ikäihmisten palveluissa ei tule muutoksia, tulo-rajat ja vähimmäiskäyttövarat pysyvät ennallaan vuoden 2024 tasoisina.

Liitteenä olevaan asiakasmaksudokumenttiin on jätetty vuoden 2024 maksut sekä muutetut tekstit yliviivattuina ja vuoden 2025 maksut ja tekstien täydennykset ovat punaisella. Dokumentti sisältää myös kulukorvauksia, joista voidaan lainsäädännön mukaan periä enintään aiheutuneet kustannukset, kuten esimerkiksi ateriamaksut, matkakorvaukset tms. kulukorvaukset.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto päättää esittää aluehallitukselle, että

1. aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakasmaksut vahvistetaan 1.1.2025 alkaen asiakasmaksuasetuksen mukaiseen maksimiin.
2. aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että valtuuston päätös tarkastetaan kokouksessa.
3. rahoitus- ja talousjohtajalla on oikeus tehdä dokumenttiin vähäisiä teknisiä korjauksia.

Aluehallitus, § 173, 18.06.2024

Rahoitus- ja talousjaosto, § 36, 03.10.2024

Aluehallitus, § 225, 08.10.2024

Rahoitus- ja talousjaosto, § 50, 21.11.2024

§ 50

Vuosien 2025-2027 taloussuunnitelma ja vuoden 2025 talousarvio

KEUHDno-2024-1717

Aluehallitus, 18.06.2024, § 173

Valmistelijat / lisätiedot:

Sanna Kaukua

sanna.kaukua@keusote.fi

talouspäällikkö

Liitteet

1 Kehys_2025_2027__rahoitus__ja_talousjaosto_13.6.2024 (1)

2 Talousarvion_laadintaohje_2025 (1)

Aiempi käsittely:

Rahoitus- ja talousjaosto 13.6.2024

KEUHD 2024-1717

Käyttötaloulososa, erikoissairaanhoido

Edellisen rahoitus- ja talousjaoston käsittelyn jälkeen erikoissairaanhoidon kehystä on käsitelty alueen iltakoulussa 4.6.2024. Aluehallitus antaa toimiohjeen HUSin yhtymäkokousedustajalle 11.6.2024. HU päätetään HUSin yhtymäkokouksessa 13.6.2024. Mikäli HUSin yhtymäkokouksen päätös poikkeaa liian erikoissairaanhoidon kehyksestä, muutetaan kehystä aluehallituksen 18.6.2024 kokoukseen siten, että erikoissairaanhoidon toimintakatteeseen tuleva muutos huomioidaan oman palvelutuotannon toimintakateen, että hyvinvointialueen toimintakate yhteensä on liitteessä esitetyn kehysten mukainen.

Alijäämän kattaminen ja talouden tasapaino

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan hyvinvointialueen on katettava kertyneet alijäämät vuoden mennessä. Tämän toteutuminen valtiovarainministeriön huhtikuussa julkaiseman rahoituslaskelman vuosien painelaskelman valossa edellyttää kymmenien miljoonien eurojen lisäsopeustoimia jo päätettävyydestä lisäksi omasta palvelutuotannosta. Käytännössä tämä ei ole realistinen tavoite ja säästöjen toteuttaminen täysimääräisinä vaarantaisi jo riittävien ja välttämättömien peruspalvelujen alueen asukkaille.

Taloussuunnitelman kehys on kuitenkin liitteenä olevassa laskelmassa asetettu tasapainoon, mutta kaikki syntyneitä alijäämiä ei ole saatu katettua lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa vuoden mennessä. Tästä huolimatta palvelualueiden tulee kartoittaa kaikki mahdolliset toteutettavissa olevat konkreettiset toimenpiteet alijäämän kattamiseksi.

Jos kertyneet alijäämät saataisiin katettua vuoden 2026 loppuun mennessä ja vuoden 2027 rahoituslaskelman mukainen, olisi oman palvelutuotannon kustannustaso tämänhetkisten rahoituslaskelmien mukaan mahdollista kasvattaa kymmenillä miljoonilla euroilla ja samaan aikaan kymmeniä miljoonia euroja. On kuitenkin mahdollista, että rahoitus ei vuonna 2027 tule toteutumaan 2024 julkaistun painelaskelman mukaisena.

Aikataulu

Aluehallitus päättää kehyksestä ja talousarvion laadintaohjeesta 18.6.2024.

Talousarvion laadintatilannetta käsitellään rahoitus- ja talousjaostossa 3.10.2024 ja tämän jälkeen 3° Aluehallituksen ja -valtuuston seminaarit pidetään alustavan suunnitelman mukaan marraskuun alkupuolella. Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys käsitellään rahoitus- ja talousjaostossa 21.11.2024, josta se siirtyy aluehallituksen kokoukseen joko 26.11.2024 tai 3.12.2024.

Aluevaltuusto päättää talousarviosta 12.12.2024.

Vuoden 2025 käyttösuunnitelmat käsitellään aluehallituksessa viimeistään helmikuussa 2025.

Päätösehdotus

Rahoitus- ja talousjaosto päättää esittää aluehallitukselle, että aluehallitus hyväksyy

1. vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman kehyksen liitteen mukaan huomioiden HUSin yhtymäkokouksen 13.6.2024 kehyksestä tehdyn päätöksen
2. taloussuunnitelman laadintaohjeen
3. taloussuunnitelman valmisteluaiakataulun.

Käsittely:

Annika Kokko ei ollut käsiteltävissä erikoissairaanhoidon osuutta (yhteisöjääviys), jolloin puheenjohtaja Havula.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan

Aluehallitus 18.6.2024

Ehdotus

Esittelijä: Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja

Aluehallitus päättää hyväksyä

1. vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman kehyksen liitteen mukaan huomioiden HUSin yhtymäkokouksen 13.6.2024 kehyksestä tehdyn päätöksen
2. taloussuunnitelman laadintaohjeen
3. taloussuunnitelman valmisteluaiakataulun.

Käsittely:

Annika Kokko poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi esteellisenä (HallintoL 5 luku 28 § 5 kohta "yhteisöjääviys")

Olli Savela teki seuraavat muutosehdotukset:

Muutosehdotus 1

Talousarvion ja taloussuunnitelman sitovuustasoa aluevaltuustoon nähden tarkennetaan siten, että oma ja jaetaan neljään osaan: 1) hyvinvointialueen johto sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus, 2) vammaisten palvelualue, 3) aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perhepalvelujen palvelualue ja 4) terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualue.

Muutosehdotus 2

Luovutaan vuodelle 2025 esitetyistä lisäsäästötoimista (25,6 miljoonaa euroa).

Puheenjohtaja totesi, että koska kukaan ei ollut kannattanut Savelan muutosehdotusta, se raukesi kannattamattomana.

Savela jätti päätökseen eriävän mielipiteensä, jonka perustelut kuuluivat seuraavasti:

Tuottavuusohjelmassa on jo päätetty vuodelle 2025 kohdistuvista noin 20 miljoonan euron säästötoimista. Niiden seurauksena oman palvelutuotannon menot ovat ensi vuonna 3,7 prosenttia pienemmät kuin niiden ennustetaan olevan tänä vuonna. Samaan aikaan pelkästään palkkakulujen arvioidaan nousevan noin 4 prosenttia.

Nyt esitetyt uudet lisäsäästötoimet tarkoittaisivat vielä runsaan 25 miljoonan euron menoleikkausta. Niiden jälkeen oman palvelutuotannon menot olisivat ensi vuonna 8,4 prosenttia pienemmät kuin niiden ennustetaan olevan tänä vuonna.

Näin suuret menoleikkaukset ovat ristiriidassa kansalaisten perusoikeuksien kanssa. Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Esityksen perusteluissakin lisäsäästöistä todetaan, että ”käytännössä tämä ei ole realistinen tavoite ja tällaisten säästöjen toteuttaminen täysimääräisinä vaarantaisi jo riittävien ja välttämättömien peruspalvelujen tuottamisen alueen asukkaille.”

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Olli Savela jätti päätökseen eriävän mielipiteen perusteluineen.

Rahoitus- ja talousjaosto, 03.10.2024, § 36

Valmistelijat / lisätiedot:
Sanna Kaukua
sanna.kaukua@keusote.fi
talouspäällikkö

Liitteet

1 Taloussuunnitelma 2025-2027 valmistelu rahoitus- ja talousjaosto 3.10.2024

Yleistä

Vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman ja vuoden 2025 talousarvion valmistelua on jatkettu suunnitellusti ja palvelualueiden kanssa käytiin talousarvioneuvottelut 16.-20.9.2024. Aluehallituksen kesäkuussa päättämä kehys on hyvin tiukka ja neuvotteluissa tuli hyvin selväksi, ettei sen mukainen taloussuunnitelma ole realistinen. Tämän vuoksi hyvinvointialuejohtajan esitys tulee poikkeamaan aluehallituksen antamasta kehyksestä.

Valtionrahoitus

Valtiovarainministeriö julkaisi vuoden 2025 rahoituslaskelman sekä tulevien vuosien rahoituksen painelaskelman 23.9.2024. Laskelmien mukaan vuoden 2025 rahoitus on n. 859,7 Me eli n. 3,1 Me vähemmän kuin huhtikuuisissa rahoituslaskelmissa, joiden mukaan valtionrahoitus arvioitiin aluehallituksen kehukseen. Vuoden 2025 rahoitus sisältää vuoden 2023 tuloksen perusteella maksettavan rahoituksen jälkikäteiskorjauksen. Jälkikäteiskorjaus ei määräydy hyvinvointialueen oman tuloksen perusteella vaan koko maan jälkikäteiskorjaus, n. 1,4 mrd. euroa, jaetaan alueille samalla periaatteella kuin perusrahoituskin. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen saama jälkikäteiskorjaus on n. 45,4 Me, kun vuoden 2023 alijäämä oli n. 66,6 Me.

Vuoden 2026 rahoitus oli painelaskelman mukaan n. 899,1 Me eli n. 16,9 Me kehyksessä arvioitua suurempi ja vuoden 2027 rahoitus n. 905,2 Me eli n. 12,4 Me kehyksessä arvioitua suurempi.

Vuoden 2024 tilinpäätösennuste

Tammi-elokuun toteutuman perusteella laaditun tilinpäätösennusteen toimintakate ylittää talousarvion n. 30,4 Me:lla. Oman toiminnan osuus ylityksestä on n. 17,6 Me, erikoissairaanhoidon n. 12,3 Me ja pelastustoimen n. 0,5 Me. Valtionrahoitus, rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot toteutuvat talousarviota parempina ja tilikauden tulos on ennusteen mukaan n. 60,1 Me alijäämäinen. Talousarviossa alijäämä oli n. 32,5 Me. Vuosien 2023 ja 2024 kumulatiivinen alijäämä olisi näin ollen vuoden 2024 lopussa n. 126,8 Me.

Vuosi 2025

Palvelualueet esittivät neuvotteluissa aluehallituksen antamaan kehukseen valmistellun esityksen rinnalla myös realistisemmän näkemyksensä vuoden 2025 talousarviosta. Palvelualueiden esityksissä oman toiminnan toimintakate oli n. 60,2 Me aluehallituksen antamaa kehystä suurempi. Erikoissairaanhoidon toimintakate arvioitiin ilman tuottavuustoimenpiteitä olevan n. 9,8 Me ja pelastustoimen n. 0,5 Me kehystä suurempi. Toimintakate oli siis yhteensä n. 70,5 Me kehystä suurempi. Toimintakate 70,5 Me:n ja valtionrahoituksen n. 3,1 Me:n heikentyminen kehyksessä arvioidusta tarkoittaisi n. 23,5 Me:n alijäämää vuonna 2025.

Valtiovarainministeriö on antanut vahvan viestin siitä, että hyvinvointialueiden tulisi saada taloutensa ylijäämäiseksi jo vuonna 2025. Hyvinvointialue ei ole saanut vuodelle 2025 lainanottovaltuutta, mutta neuvottelut valtuuden saamiseksi tulee käytäväksi. Mikäli vuoden 2025 taloussuunnitelma olisi alijäämäinen, valtiovarainministeriö edellyttäisi joka tapauksessa uuden tasapainottamisohjelman laatimista. Siksi hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen valmistelussa on lähdetty siitä, että vuoden 2025 talousarvio olisi ylijäämäinen. Tämän vuoksi vuodelle 2025 tavoitellaan n. 23,55 Me:n säästöjä verrattuna palvelualueiden esityksiin ja arvioon erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen toimintakatteesta. Keinoina kustannusten alentamiseksi on valmisteltu lomapalkkavelan pienentämistä n. 7 Me:lla sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten kehittämishankkeiden n. 8 Me:n säästötavoitteiden huomiointia. Lisäksi palvelualueille on annettu tehtäväksi valmistella yhteensä n. 8,6 Me:n säästötoimenpiteet johtoryhmän seminaariin

7.10.2024. Tässä vaiheessa valmistelua kehittämishankkeiden säästötoimenpiteet kohdentuu erikoissairaanhoidon, mutta niiden kohdentuminen täsmentyy valmistelun edetessä.

Vuoden 2025 tulokseksi tavoitellaan siis pientä ylijäämää. Vuoden 2025 lopussa kumulatiivinen alijäämä olisi kutakuinkin samalla tasolla kuin vuoden 2024 lopussa eli n. 126,8 Me.

Suunnitelmavuodet 2026-2027

Hyvinvointialuelain 115.2 § mukaan taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Saman lain 115.3 § mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Mikäli kumulatiivinen alijäämä on vuoden 2025 lopussa n. 126,8 Me, kuten edellä on kerrottu, tulee vuoden 2026 ylijäämän olla vähintään saman suuruinen, jotta hyvinvointialuelain alijäämän kattamisvelvoite täyttyy. Mikäli vuoden 2026 rahoitus on ministeriön julkaiseman painelaskelman mukainen ja rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot toteutuvat kehyksen mukaisena, tulisi toimintakatteen muutoksen olla noin -10,4 % vuoteen 2025 verrattuna. Tämä tarkoittaisi toimintakatteen n. 88,6 Me:n pienentämistä. Tämä on epärealistinen tavoite eikä tällainen taloussuunnitelma täytä hyvinvointialuelain velvoitetta varata talousarvioon tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämiä määrärahoja ja tuloarvioita.

Lainsäädäntöön ei tulle muutosta alijäämän kattamisaikatauluun. Tilintarkastajan näkemyksen mukaan taloussuunnitelman tulisi kuitenkin olla mieluummin realistinen kuin väkisin tasapainotettu vuoden 2026 loppuun mennessä. Mikäli alijäämiä ei ole katettu vuoden 2026 loppuun mennessä, tilintarkastajat eivät esitä vastuuvapauden myöntämistä ja arviointimenettelykriteeri täyttyy.

Rahoitus- ja talousjaostolle nyt esitettävässä hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaluonnoksessa on tässä vaiheessa keskitytty vuoteen 2025 ja vuosien 2026-2027 suunnitelmaa arvioidaan vielä edellä kerrottujen seikkojen pohjalta.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto merkitsee tiedoksi taloussuunnitelman valmistelutilanteen sekä antaa ohjeet taloussuunnitelman jatkovalmisteluun.

Kokouskäsitely

Talouspäällikkö Sanna Kaukua esitteli talousarvion laadintatilannetta ja eri skenaarioita, joihin oli lisätty skenaario 4, jossa alijäämää ei ole katettu vuoden 2026 loppuun.

Päätös

Merkittiin tiedoksi ja annettiin jatkovalmisteluohjeeksi, että valmistelussa keskitytään ensin vuoden 2025 talousarvion laadintaan kuljettaen mukana skenaarioita 3 ja 4 taloussuunnitelmavuosien 2026 ja 2027 osalta.

Aluehallitus, 08.10.2024, § 225

Valmistelijat / lisätiedot:
Sanna Kaukua
sanna.kaukua@keusote.fi
talouspäällikkö

Liitteet

1 Taloussuunnitelma 2025-2027 valmistelu rahoitus- ja talousjaosto 3.10.2024

KEUHDno-2024-1717

Aikaisempi käsittely
Rahoitus- ja talousjaosto 3.10.2024
Aluehallitus, 18.6.2024

Valmistelija

Sanna Kaukua, talouspäällikkö, sanna.kaukua@keusote.fi
Perustelut
Yleistä

Vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman ja vuoden 2025 talousarvion valmistelua on jatkettu suunnitellusti ja palvelualueiden kanssa käytiin talousarvioneuvottelut 16.-20.9.2024. Aluehallituksen kesäkuussa päättämä kehys on hyvin tiukka ja neuvotteluissa tuli hyvin selväksi, ettei sen mukainen taloussuunnitelma ole realistinen. Tämän vuoksi hyvinvointialuejohtajan esitys tulee poikkeamaan aluehallituksen antamasta kehyksestä.

Valtionrahoitus

Valtiovarainministeriö julkaisi vuoden 2025 rahoituslaskelman sekä tulevien vuosien rahoituksen painelaskelman 23.9.2024. Laskelmien mukaan vuoden 2025 rahoitus on n. 859,7 Me eli n. 3,1 Me vähemmän kuin huhtikuuisissa rahoituslaskelmissa, joiden mukaan valtionrahoitus arvioitiin aluehallituksen kehykseen. Vuoden 2025 rahoitus sisältää vuoden 2023 tuloksen perusteella maksettavan rahoituksen jälkikäteiskorjauksen. Jälkikäteiskorjaus ei määräydy hyvinvointialueen oman tuloksen perusteella vaan koko maan jälkikäteiskorjaus, n. 1,4 mrd. euroa, jaetaan alueille samalla periaatteella kuin perusrahoituskin. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen saama jälkikäteiskorjaus on n. 45,4 Me, kun vuoden 2023 alijäämä oli n. 66,6 Me.

Vuoden 2026 rahoitus oli painelaskelman mukaan n. 899,1 Me eli n. 16,9 Me kehyksessä arvioitua suurempi ja vuoden 2027 rahoitus n. 905,2 Me eli n. 12,4 Me kehyksessä arvioitua suurempi.

Vuoden 2024 tilinpäätösennuste

Tammi-elokuun toteutuman perusteella laaditun tilinpäätösennusteen toimintakate ylittää talousarvion n. 30,4 Me:lla. Oman toiminnan osuus ylityksestä on n. 17,6 Me, erikoissairaanhoidon n. 12,3 Me ja pelastustoimen n. 0,5 Me. Valtionrahoitus,

rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot toteutuvat talousarviota parempina ja tilikauden tulos on ennusteen mukaan n. 60,1 Me alijäämäinen. Talousarviossa alijäämä oli n. 32,5 Me. Vuosien 2023 ja 2024 kumulatiivinen alijäämä olisi näin ollen vuoden 2024 lopussa n. 126,8 Me.

Vuosi 2025

Palvelualueet esittivät neuvotteluissa aluehallituksen antamaan kehykseen valmistellun esityksen rinnalla myös realistisemmän näkemyksensä vuoden 2025 talousarviosta. Palvelualueiden esityksissä oman toiminnan toimintakate oli n. 60,2 Me aluehallituksen antamaa kehystä suurempi. Erikoissairaanhoidon toimintakatteen arvioitiin ilman tuottavuustoimenpiteitä olevan n. 9,8 Me ja pelastustoimen n. 0,5 Me kehystä suurempi. Toimintakate oli siis yhteensä n. 70,5 Me kehystä suurempi. Toimintakatteen 70,5 Me:n ja valtionrahoituksen n. 3,1 Me:n heikentyminen kehyksessä arvioidusta tarkoittaisi n. 23,5 Me:n alijäämää vuonna 2025.

Valtiovarainministeriö on antanut vahvan viestin siitä, että hyvinvointialueiden tulisi saada taloutensa ylijäämäiseksi jo vuonna 2025. Hyvinvointialue ei ole saanut vuodelle 2025 lainanottovaltuutta, mutta neuvottelut valtuuden saamiseksi tulee käytäväksi. Mikäli vuoden 2025 taloussuunnitelma olisi alijäämäinen, valtiovarainministeriö edellyttäisi joka tapauksessa uuden tasapainottamisohjelman laatimista. Siksi hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen valmistelussa on lähdetty siitä, että vuoden 2025 talousarvio olisi ylijäämäinen. Tämän vuoksi vuodelle 2025 tavoitellaan n. 23,55 Me:n säästöjä verrattuna palvelualueiden esityksiin ja arvioon erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen toimintakatteesta. Keinoina kustannusten alentamiseksi on valmisteltu lomapalkkavelan pienentämistä n. 7 Me:lla sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten kehittämishankkeiden n. 8 Me:n säästötavoitteiden huomiointia. Lisäksi palvelualueille on annettu tehtäväksi valmistella yhteensä n. 8,6 Me:n säästötoimenpiteet johtoryhmän seminaariin 7.10.2024. Tässä vaiheessa valmistelua kehittämishankkeiden säästötoimenpiteet kohdentuu erikoissairaanhoidon, mutta niiden kohdentuminen täsmentyy valmistelun edetessä.

Vuoden 2025 tulokseksi tavoitellaan siis pientä ylijäämää. Vuoden 2025 lopussa kumulatiivinen alijäämä olisi kutakuinkin samalla tasolla kuin vuoden 2024 lopussa eli n. 126,8 Me.

Suunnitelmavuodet 2026-2027

Hyvinvointialuelain 115.2 § mukaan taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Saman lain 115.3 § mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Mikäli kumulatiivinen alijäämä on vuoden 2025 lopussa n. 126,8 Me, kuten edellä on kerrottu, tulee vuoden 2026 ylijäämän olla vähintään saman suuruinen, jotta hyvinvointialuelain alijäämän kattamisvelvoite täyttyy. Mikäli vuoden 2026 rahoitus on ministeriön julkaiseman painelaskelman mukainen ja rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot toteutuvat kehyksen mukaisena, tulisi toimintakatteen muutoksen olla noin -10,4 % vuoteen 2025 verrattuna. Tämä tarkoittaisi toimintakatteen n. 88,6 Me:n

pienentämistä. Tämä on epärealistinen tavoite eikä tällainen taloussuunnitelma täytä hyvinvointialuelain veloitetta varata talousarvioon tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämiä määrärahoja ja tuloarvioita.

Lainsäädäntöön ei tulle muutosta alijäämän kattamisaikatauluun. Tilintarkastajan näkemyksen mukaan taloussuunnitelman tulisi kuitenkin olla mieluummin realistinen kuin väkisin tasapainotettu vuoden 2026 loppuun mennessä. Mikäli alijäämiä ei ole katettu vuoden 2026 loppuun mennessä, tilintarkastajat eivät esitä vastuuvapauden myöntämistä ja arviointimenettelykriteeri täyttyy.

Rahoitus- ja talousjaostolle nyt esitettävässä hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaluonnoksessa on tässä vaiheessa keskitytty vuoteen 2025 ja vuosien 2026-2027 suunnitelmaa arvioidaan vielä edellä kerrottujen seikkojen pohjalta.

Päätösehdotus
Esittelijä

Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja, paivi.tarsia@keusote.fi

Rahoitus- ja talousjaosto merkitsee tiedoksi taloussuunnitelman valmistelutilanteen sekä antaa ohjeet taloussuunnitelman jatkovalmisteluun.

Päätös

Merkittiin tiedoksi ja annettiin jatkovalmisteluohjeeksi, että valmistelussa keskitytään ensin vuoden 2025 talousarvion laadintaan kuljettaen mukana skenaariota 3 ja 4 taloussuunnitelmavuosien 2026 ja 2027 osalta.

Aluehallitus 8.10.2024

Ehdotus

Esittelijä: Raija Kontio, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus merkitsee tiedoksi taloussuunnitelman valmistelutilanteen sekä antaa ohjeita jatkovalmisteluun.

Käsittely:

Pirja Vitikka-Koponen teki Olli Savelan kannattamana seuraavan muutosehdotuksen, lisäys päätöstekstiin:

"Talousarvion tulee olla realistinen. Talousarvion toimeenpano ei saa johtaa henkilöstön vähentämiseen ja vaarantaa palveluiden järjestämistä."

Annika Kokko teki Helinä Pertun kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

Talousarvion laadinnassa kuljetetaan skenaarioita 3 ja 4 ja hallitukselle tuodaan tiedoksi niiden vaikutukset henkilöstöön ja palvelujen järjestämiseen.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaksi kannatettua muutosehdotusta, asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi todettiin äänestäminen käyttäen sähköistä kokousjärjestelmää ja siltä osin kuin jäsenet eivät ole antaneet ääntään kokousjärjestelmän kautta, käytetään nimenhuutoa.

Äänestys 1

JAA = Pirja Vitikka-Koposen muutosehdotus

EI = Annika Kokon muutosehdotus

Äänestyksen tulos

5 JAA-ääntä, 11 EI-ääntä, 1 POISSA

Puheenjohtajan tiedusteltua sitä aluehallitukselta, hyväksyttiin Annika Kokon muutosehdotus yksimielisesti, eikä näin ollen ollut tarpeen äänestää pohjaehdotuksen ja Annika Kokon muutosehdotuksen kesken..

Äänestykset

JAA = Pirjan lisäsehdotus EI = Annikan lisäesitys

Kyllä

Pirja Vitikka-Koponen

Leni Niinimäki

Olli Savela

Sirkka Rousu

Tuija Linna-Pirinen

Ei

Tom Boman

Nina Pietilä

Jussi Salonen

Jaakko Rainio

Kimmo Behm

Annika Kokko

Reijo Tilvis

Helinä Perttu

Mari Valve

Tarja Edry

Virpi Rätty

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan ja aluehallitus päätti todetanvalmisteluohjeenaan:
Talousarvion laadinnassa kuljetetaan skenaarioita 3 ja 4 ja hallitukselle tuodaan tiedoksi niiden vaikutukset henkilöstöön ja palvelujen järjestämiseen.

Rahoitus- ja talousjaosto, 21.11.2024, § 50

Valmistelijat / lisätiedot:

Sanna Kaukua

sanna.kaukua@keusote.fi

talouspäällikkö

Liitteet

1 Liite, Taloussuunnitelma 2025-2027, talousarvio 2025

Yleistä

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kehys

Aluehallitus hyväksyi vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman kehysten ja vuoden 2025 talousarvion laadintaohjeen kokouksessaan 18.6.2024 § 173. Kehys valmisteltiin aluevaltuuston 4.4.2024 § 25 päättämän tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman linjausten perusteella. Toukokuun heikentynyt tilinpäätösennuste ja valtiovarainministeriön huhtikuun lopussa julkaisemien rahoituslaskelmien mukainen rahoituksen heikentyminen lisäsivät talouden sopeuttamistarvetta n. 34,3 Me:lla tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa arvioidusta. Taloussuunnitelmakehys valmisteltiin voimassa olevan lainsäädännön mukaiseksi eli kehysten lähtökohtana oli, että taseeseen kertyneet alijäämät on katettu vuoden 2026 loppuun mennessä. Kehyspäätöksen esittelytekstissä kuitenkin todettiin, että tavoite ei ole realistinen ja tällaisten säästöjen toteuttaminen täysimääräisinä vaarantaisi jo riittävien ja välttämättömien peruspalvelujen tuottamisen alueen asukkaille. Palvelualueille annettiin kuitenkin tehtäväksi kartoittaa kaikki mahdolliset toteutettavissa olevat realistiset ja konkreettiset toimenpiteet alijäämän kattamiseksi.

Vuoden 2025 kehysten mukaan oman palvelutuotannon toimintakate on n. -501,8 Me eli n. 8,4 % pienempi kuin tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman pohjana ollut huhtikuun 2024 tilinpäätösennusteen mukainen toimintakate. Erikoissairaanhoidon toimintakatteen kasvuksi arvioitiin 5 % ja pelastustoimen toimintakatteen kasvuksi 2 %. Toimintakatteen muutos hyvinvointialuetasolla oli kehyksessä n. -3,8 %.

Vuoden 2026 kehyksessä oman palvelutuotannon toimintakatteen muutos on n. -2,8 % vuoden 2025 kehysten mukaiseen toimintakatteeseen verrattuna. Erikoissairaanhoidon muutokseksi arvioitiin n. 4,3 % ja pelastustoimen toimintakatteen muutokseksi n. 2,0 %. Tällöin hyvinvointialueen toimintakatteen

muutos oli n. -0,2 %. Näillä arvioilla kevään tilinpäätösennusteen mukainen kumulatiivinen alijäämä vuosilta 2023 ja 2024 olisi saatu katettua vuoden 2026 loppuun mennessä.

Vuoden 2027 kehyksessä toimintakatteen kasvu omassa palvelutuotannossa oli n. 8,6 %, erikoissairaanhoidossa n. 4,0 % ja pelastustoimessa n. 2,0 % eli hyvinvointialueen toimintakatteen muutos oli n. 6,8 %. Kehyksen mukaan tilikauden tulos oli n. 25,7 Me.

Vuoden 2024 lokakuun tilinpäätösennuste

Vuoden 2024 lokakuun toteutuman perusteella tehdyn tilinpäätösennusteen mukaan oman palvelutuotannon toimintakate ylittyy n. 18,7 Me, erikoissairaanhoidon n. 12,3 Me ja pelastustoimen n. 0,5 Me. Valtionrahoitus on n. 0,03 Me suurempi kuin talousarviossa arvioitiin. Rahoitustuotot ja -kulut toteutunevat n. 0,2 Me talousarviota heikompina. Suunnitelman mukaisten poustojen ennuste on lähes 3,0 Me pienempi kuin talousarviossa. Tämän seurauksena tilikauden tulos on n. 61,2 Me alijäämäinen. Tilikauden tulos on siis n. 28,7 Me heikompimpi kuin vuoden 2024 talousarviossa arvioitiin. Vuoden 2024 lopussa kumulatiivinen alijäämä eli vuoden 2023 tilinpäätöksen mukainen alijäämä ja vuoden 2024 tilinpäätösennusteen mukainen alijäämä yhteensä on noin 127,8 Me.

Talousarvio 2025

Palvelualueiden kanssa käytiin talousarvioneuvottelut syyskuussa. Alueet olivat valmistelleen talousarviesityksen aluehallituksen antamaan kehukseen annetun ohjeen mukaan. Koska kehysten tiedettiin olevan epärealistinen, annettiin alueille tehtäväksi valmistella myös realistinen vaihtoehto palvelualueen talousarvioksi. Palvelualueiden valmistelemien realististen talousarviesitysten toimintakate poikkesi aluehallituksen kehuksesta yhteensä n. 60,2 Me. Erikoissairaanhoidon vuoden 2024 heikentyneen tilanteen perusteella arvioitiin, että erikoissairaanhoidon kehys on n. 9,8 Me liian pieni. Arvio pelastustoimen toimintakatteen realistisemmaksi tasoksi oli n. 0,5 Me kehystä enemmän. Hyvinvointialuetasolla toimintakate olisi näillä luvuilla n. 70,5 Me kehystä heikompimpi. Tämä tarkoittaisi toimintakatteen n. 2,5 %:n kasvua suhteessa lokakuun 2024 tilinpäätösennusteeseen.

Kehyksessä valtionrahoitukseksi arvioitiin valtiovarainministeriön huhtikuisten laskelmien perusteella 862,8 Me. Syyskuussa julkaistujen uusien rahoituslaskelmien mukaan valtionrahoitus vuonna 2025 on n. 859,7 Me. Kehystä heikomman toimintakatteen ja valtionrahoituksen pienentymisen vuoksi tilikauden tulos olisi ollut n. -23,5 Me ja kumulatiivinen alijäämä olisi edelleen kasvanut ja ollut vuoden 2025 lopussa jo yli 150 Me.

Valtiovarainministeriö on antanut vahvan viestin siitä, että hyvinvointialueiden tulisi saada vuosi 2025 ylijäämäiseksi. Hyvinvointialueellamme ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2025, mutta välttämättömien investointitarpeiden toteuttamiseksi (ict-investoinnit) sekä mahdollisuuden sitoutua uusiin vuokrasopimukseen (mm. yhteisöllinen asuminen) saamiseksi tulee käytäväksi neuvottelut vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamiseksi. Edellisten lainanottovaltuusneuvottelujen seurauksena tuli tehtäväksi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma, joten on todennäköistä, että näin tulisi käymään tälläkin kierroksella mikäli vuoden 2025

talousarvio olisi alijäämäinen. Tämä ennakoiden lähdettiin hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitystä valmistelemaan siten, ettei alijäämää synny vuonna 2025.

Palvelualueille annettiin tehtäväksi sopeuttaa omaa realistista talousarvioesitystään n. 9,3 Me:lla. Tämän lisäksi tavoitellaan suunnitelmallisesti lomapalkkavelan pienentämistä n. 7,0 Me:lla sekä kustannustason pienentymistä n. 7,3 Me:lla kehittämishankkeiden myötä. Kaiken kaikkiaan hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen mukainen toimintakate on n. 23,6 Me parempi kuin palvelualueiden realististen esitysten mukainen toimintakate. Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen mukaan vuoden 2025 tulos on n. 0,02 Me ylijäämäinen eikä kumulatiivinen alijäämä siten kasva vuoden 2024 tilinpäätösennusteen mukaisesta tasosta.

Taloussuunnitelmavuodet 2026-2027

Hyvinvointialuelain mukaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella vuosina 2023 ja 2024 syntyvä alijäämä on katettava vuoden 2026 loppuun mennessä eli vuosien 2023-2026 kumulatiivisen tuloksen on oltava vähintään nolla euroa. Kumulatiivinen alijäämä on vuoden 2025 lopussa lähes 128 Me vuoden 2023 tilinpäätöksen, vuoden 2024 tilinpäätösennusteen ja vuoden 2025 talousarvion perusteella. Tämän kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä on käytännössä mahdotonta ja aluehallituksen linjauksen mukaisesti vuosien 2025-2027 taloussuunnitelma on laadittu siten, että alijäämä on katettu vuoden 2027 loppuun mennessä. Tämä ei täytä hyvinvointialuelain vaatimusta, mutta täysin epärealistisen taloussuunnitelman tekeminen ei sekään ole lain hengen mukaista.

Taloussuunnitelmassa toimintakatteen muutos on n. -1,7 % vuonna 2026 ja -2,1 % vuonna 2027. Toimintakate on siis suunnitelmavuosina n. 14,5-17,6 Me pienempi kuin edellisenä vuonna. Todellisuudessa tuottavuustoimin on saatava vähintään n. 30 Me:n säästöt vuosittain, koska esimerkiksi palkkojen sopimuskorotukset ja palvelujen ostojen hintojen korotukset on kyettävä kattamaan toiminnan muutoksien. Näin mittavien toimien aikaansaaminen edellyttää väistämättä muutoksia palvelujen verkostoon ja henkilöstöön.

Taloussuunnitelmassa arvio valtionrahoituksesta perustuu valtion syyskuussa 2024 julkaisemaan rahoituksen painelaskelmaan. Painelaskelmassa on huomioitu arvio rahoituksen jälkikäteistarkistuksesta vuosille 2026-2028. Arvio vuoden 2026 jälkikäteistarkistuksesta on muodostettu hyvinvointialueiden raportoimien vuoden 2024 tilinpäätösennustetietojen perusteella. Niiden mukaan alijäämää olisi n. 1,4 mrd. euroa vuonna 2024. Arvio vuosien 2027-2028 jälkikäteistarkistuksesta perustuu oletukseen vuosien 2025-2026 kustannuskehityksestä, jolla alijäämät tulevat katetuksi vuoteen 2026 mennessä. Painelaskelman mukaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2026 rahoituksesta jälkikäteistarkistusta olisi n. 51 Me ja vuoden 2027 rahoituksesta n. 28 Me.

Hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaesityksessä vuoden 2026 tulos on n. 53,0 Me ja kumulatiivinen alijäämä vuoden lopussa n. 74,8 Me ja vuoden 2027 tulos on n. 75,2 Me ja kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2027 lopussa n. 0,4 Me.

Päätöksenteko

Talousarviovalmistelun vaiheita on käsitelty prosessin kuluessa rahoitus- ja talousjaoston kokouksissa sekä aluehallituksen että aluevaltuuston seminaareissa.

Rahoitus- ja talousjaosto käsittelee hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaa kokouksessaan 21.11.2024. Aluehallituksen käsittelyyn on varattu 26.11.2024 ja 3.12.2024. Aluehallituksen esitys etenee aluevaltuuston käsittelyyn ja aluevaltuusto päättää taloussuunnitelmasta ja vuoden 2025 talousarviosta kokouksessaan 12.12.2024.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto päättää esittää aluehallitukselle, että se esittää edelleen aluevaltuustolle vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman ja vuoden 2025 talousarvion hyväksymistä hyvinvointialuejohtajan esityksen mukaisesti.

Lisäksi rahoitus- ja talousjaosto päättää valtuuttaa rahoitus- ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia.